

ПОНЯТІЙНІ КАТЕГОРІЇ, РЕПРЕЗЕНТОВАНІ АНГЛОМОВНИМИ ЕПІЗООТОЛОГІЧНИМИ ТЕРМІНАМИ

CONCEPTUAL CATEGORIES REPRESENTED BY ENGLISH LANGUAGE EPIZOOTOLOGICAL TERMS

В. А. ЛАШКУЛ, кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри романо-германських мов і перекладу,

V. A. LASHKUL, PhD in Pedagogical Sciences,

Senior Lecturer at the Department of Romance and Germanic Languages and Translation,

E-mail: lash58095@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-3709-3306>

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Анотація. У статті розглянуто понятійні категорії, представлені англomовними термінами епізоотології. Актуальність розвідки зумовлена потребою у систематизації епізоотологічної термінології через моделювання понятійних категорій, репрезентованих мовними засобами. Метою цього дослідження є вивчення категоризації англomовних термінологічних одиниць епізоотології відповідно до типів понять, які вони репрезентують, та визначення відсоткового співвідношення складу виділених груп у рамках аналізованої галузі знання. Дослідження проводилось на основі вибірки лексикографічних даних, зафіксованих у спеціалізованих та тлумачних словниках англійської мови. У ході аналізу лексикографічного матеріалу було запропоновано методи суцільної вибірки мовного матеріалу, дефініційного аналізу, класифікації, а також порівняльний аналіз та статистичний метод. Відповідно до мети дослідження проаналізовано підходи вчених до визначення типології категорій. Різні наукові дисципліни мають свій власний набір категорій, що базуються на буттєвих (онтологічних) категоріях як найбільш абстрактних величинах, які є невід'ємними характеристиками дійсності і відображають її найбільш загальні властивості і зв'язки. Типологія категорій варіюється залежно від належності термінологічних корпусів до технічних, природничих чи гуманітарних наук. Аналіз термінів епізоотології показав, що вони структуруються за такими категоріями: «біологічний об'єкт», «процес», «ознаки і властивості», «методи і технології», «величини і одиниці виміру». У досліджуваній термінології ці категорії виконують функції класифікації, інформативності та ідентифікації. У статті визначено найбільш і найменш поширені понятійні категорії, які виражаються англomовними термінами епізоотології. Обґрунтовано важливість вивчення типології термінологічних одиниць для аналізу системної організації спеціалізованої лексики.

Ключові слова: понятійні категорії, епізоотологія, термінологічні одиниці, класифікація, системна організація, мовні засоби.

Актуальність дослідження.
(Introduction). Мовознавцями активно й різнопланово досліджується термінологія різних галузей наук. Усе частіше об'єктом наукових досліджень стає англomовна ветеринарна термінологія, вивченню якої присвячено наукові студії О. Абросімової [1], С. Амеліної та І. Гопак [3], Л. Комарової [9], В. Лашкула [11], Т. Немової і М. Личук [14], Рожкова [15, 23, 24], О. Сиротіної [16], Ю. Тімкіної [18], Т. Череповської і О. Бінкевич [19], Л. Ягенич [20] та ін. Дослідники сходяться на думці про те, що ветеринарна термінологія сьогодні перебуває у стані інтенсивного розвитку, що

пов'язано зі швидким прогресом ветеринарної медицини, виходом її на міжнародний рівень. Мовознавцями відзначаються глобальність і різноманітність лексичного складу ветеринарної медицини, яка має в своєму розпорядженні «одну з найширших і найскладніших у понятійному, змістовному планах терміно-систем» [16].

Проте, попри значну кількість ґрунтовних наукових студій, в сучасному термінознавстві немає наукових праць, у яких би системно розглядали питання понятійних категорій термінології ветеринарної медицини, зокрема не отримала достат-

нього висвітлення в аспекті категоризації епізоотологічна термінологія. Актуальність розвідки зумовлена потребою у систематизації термінології епізоотології через моделювання понятійних категорій, репрезентованих мовними засобами.

Аналіз досліджень і публікацій. ((Analysis of recent researches and publications)). Проблема мовної категоризації представляє великий інтерес не тільки для лінгвістів, а й для всього наукового світу. Питання, пов'язане з типологією категорій, у працях дослідників немає однозначного рішення. Засновник термінознавства Д. Лотте систематизував технічну термінологію за чотирма категоріями: 1) предмети; 2) процеси/явлення; 3) властивості; 4) розрахункові поняття та одиниці виміру [12, с. 29]. С. Гриньов-Гриневич зазначав, що понятійна система може бути зведена до трьох найширших категорій: 1) об'єкти; 2) процеси/стан та 3) властивості [6, с. 73]. Категоріальний підхід до професійної лексики, реалізований Т. Канделаки, дозволив встановити дев'ять категорій: 1) предмети; 2) процеси; 3) стани; 4) режими; 5) властивості; 6) величини; 7) одиниці виміру; 8) науки та галузі; 9) професії та заняття [8, с. 9-11]. Класифікуючи спеціальні поняття, А. Суперанська, Н. Подольська, Н. Васильєва розглядають значно меншу кількість категорій понять, серед яких категорії «пред-мет», «процес», «властивості», «величини» [17, с. 89]. Є. Голованова виділяє у сфері професійної комунікації чотири основні категорії: предмети, процеси, властивості та величини [5, с. 105].

Огляд публікацій, присвячених категоріальному аналізу термінології, показує, що деякі типи понять, що виділяються в класифікаціях, пропонованих різними дослідниками, збігаються або близькі за своїм змістом, у той час як інші дуже специфічні. Кількість категорій може бути різною і згодом змінюватися, що у свою чергу залежить від ступеня охоплення термінології, що належить до тієї чи іншої галузі наукового знання. Типологія категорій варіюється залежно від належності термінологічних корпусів до технічних, природничих чи гуманітарних наук.

Метою (**purpose**) цього дослідження є вивчення категоризації англomовних термінологічних одиниць епізоотології від-

повідно до типів понять, які вони репрезентують, та визначення відсоткового співвідношення складу виділених груп у рамках аналізованої галузі знання.

Матеріали і методи дослідження (Methods of research). Джерельною базою роботи слугувала картотека з 1000 термінів, відібраних із англomовних ветеринарних лексикографічних джерел. У ході аналізу ми спиралися на методи суцільної вибірки мовного матеріалу, дефініційного аналізу, класифікації, а також порівняльний аналіз та статистичний метод.

Результати (Results of the research). Наукові поняття, які репрезентуються мовними засобами, об'єднуються дослідниками в категорії за певними ознаками, що обумовлено наявністю у кожній терміносистемі типів понять, за якими розподіляється основний корпус термінологічної лексики, яка належить до певної галузі наукового знання. Різні наукові дисципліни мають свій власний набір категорій, що базуються на битійних (онтологічних) категоріях як найбільш абстрактних величинах, які є невід'ємними характеристиками дійсності і відображають її найбільш загальні властивості і зв'язки [4, с. 7].

Згідно з визначеннями, пропонованими у словниках лінгвістичних термінів, «категорія в когнітивній лінгвістиці — одна з пізнавальних форм мислення людини, за допомогою якої узагальнюється досвід та здійснюється його класифікація» [7, с. 142].

Категорії формують довкола себе класи термінів, інтегровані за категоріальними ознаками на основі загального концепту. Вони організують окремий рівень у понятійно-предметній ієрархії спеціальної предметної галузі. Як родові поняття ці категорії використовуються для позначення об'єктів науково-технічної та природничо-наукової сфер. Виділені категорії служать опорою та орієнтиром професійного мислення та професійної діяльності.

Дослідимо понятійні категорії, представлені в концептуальній сфері епізоотології – ветеринарній науці, яка вивчає епізоотії, прояв епізоотичного процесу під час якого інфекція вражає велику кількість тварин, об'єктивні закономірності виникнення, прояви, поширення та згасання епізоотій (інфекційних хвороб) і на цій основі розробляє методи профілактики і

заходи боротьби з ними [2, с. 48].

У ході дослідження на матеріалі вибірки термінологічних лексичних одиниць епізоотології (1000 одиниць) ми сформували 5 категоріальних груп, кожен з яких було названо ключовим родовим терміном: 1) біологічний об'єкт (22,8%); 2) процес (33,8%); 3) ознаки та властивості (18,5%); 4) методи та технології (13,7%); 5) величини та одиниці виміру (11,2%).

Перша з розглянутих категорій — «біологічний об'єкт». До цієї категорії ми зараховуємо терміни, які називають збудників заразних хвороб (загальне визначення живих істот — патогенів, здатних при потрапленні або введенні в організм тварин (тобто при зараженні) викликати у них специфічні патологічні процеси внаслідок своєї життєдіяльності). До цієї категорії відносяться представники багатьох систематичних груп — від вірусів до тварин.

Група номінацій, співвідносні з категорією «біологічний об'єкт», є однією з найбільш репрезентативних і становить 22,8% від загальної кількості вибірки. Це зумовлено переважно тим, що епізоотологія вивчає закономірності виникнення інфекційних хвороб, спричинених збудниками заразних хвороб.

Понятійна категорія «біологічний об'єкт» включає термінологічні одиниці, які позначають назву патогенних мікроорганізмів (мікробів) — велика група невидимим оком найдрібніших організмів — збудників інфекційних хвороб тварин і людини. До них відносяться віруси, рикетсії, мікоплазми, хламідії, бактерії, патогенні гриби (viruses, rickettsiae, mycoplasmas, chlamydia, bacteria, pathogenic fungi).

Наступна, широко репрезентована в корпусі термінології епізоотології, — категорія «процес» (33,8%), яка представляє «поняття про дії і функції, що співвідносяться з одним або декількома об'єктами наукового або професійного знання і розглядаються як суттєво важливі для розвитку певної сфери» [10, с. 106].

Наше дослідження показало, що в термінології епізоотології знаходять своє відображення такі субкатегорії процесу: власне процес і стан. Процесуальність і мінливість є стрижневими компонентами наукових концептів як гуманної, так і ветеринарної медицини, тому ключовим терміном епізоотології є епізоотичний

процес (epizootic process) — безперервний процес виникнення і поширення хвороб, пов'язаний з ланцюговою передачею збудника від заражених тварин до здорових. Оскільки епізоотичний процес фактично являє собою ланцюг випадків інфекційних хвороб, що слідує одна за одною, то можна сказати, що він формується з безлічі окремих інфекційних процесів. Однак епізоотичний процес — це не просто ланцюг інфекційних процесів, а результат взаємодії популяцій тварин і мікроорганізмів в просторі часу [22, с. 36].

Субкатегорія «власне процес» репрезентує зміни, відмінною рисою яких є розвиток у часі, тривалість і спосіб протікання епізоотії. Терміни, що об'єктивують такі ознаки, виражають різні види переміщення і шляхи передачі збудника заразної (інфекційної) хвороби. Прикладами можуть служити термінологічні словосполучення з атрибутивним компонентом, яким властива здатність конкретизувати значення терміна за допомогою додаткових уточнювальних характеристик: infectious process (інфекційний процес), mechanical transmission (механічна передача), biologic transmission (біологічна трансмісія (передача), airborne transmission (аерогенна (повітряна) передача), mechanical transmission (механічна передача), antigenic drift (антигенний дрейф), droplet spread (повітряно-крапельне поширення) [11, с. 52].

Друга субкатегорія — «стан» — являє собою особливий різновид процесу, що характеризується відносною статичністю. У термінології епізоотології категорія стану представлена в номінаціях хвороб, а також фізіологічних і патофізіологічних станах, наприклад: sepsis (сепсис) — стан організму, при якому мікроби, що проникли з первинного осередку інфекції в кров, безперешкодно розмножуються в ній і заносяться до всіх органів і тканин, де викликають запальні і дегенеративно-некротичні процеси [21, с. 166], soil infections (ґрунтові інфекції) — хвороби, збудники яких (в основному мікроорганізми, що утворюють спори) довгий час зберігаються в ґрунті і передаються через нього [13, с. 12], purulent infection (гнійна інфекція) запальний процес, викликаний гноєрідними мікроорганізмами (стафілококами, стрептококами, синьогнійною паличкою) [13, с. 11], generalized infection (генералізована інфекція) — це стан, коли після того, як

збудник потрапив в організм у певній дозі через ворота інфекції розпо-всюджується по всьому організму [13, с. 11].

Третя категорія, представлена масивом епізоотологічних термінів, – «ознака» (18,5%), є однією з основоположних категорій для термінології всіх наукових галузей. Категорія «ознака» в епізоотології має прагматичну значущість, що пояснюється необхідністю точної вказівки на конкретні ознаки патологічних процесів. У досліджуваній термінології категорія «ознака» знаходить своє відображення в часових, колірних та каузальних ознаках.

Найбільш яскраво категорія ознаки в епізоотологічній термінології представлена в зоонозах, узагальнених назвах природно-осередкових інфекцій, тобто таких інфекційних хвороб, що звичайно поширені у тварин, але здатні іноді передаватися від тварин до людини. Домінуючими серед англійських термінів виявилися зоонози, що мають часову категоріальну ознаку, яка вказує на специфіку протікання зоонозної хвороби, її тривалість і характер. Аналіз досліджуваної термінології дозволив виявити тимчасові відтінки у значенні термінів-зоонозів з часовими ознаками.

1. Тривалість, що характеризується такими типами тимчасових відтінків: 1) *короткочасний період* (швидкий результат хвороби), наприклад: Bradzot in sheep – браздот овець. Гостра інфекційна хвороба овець, що протікає блискавично і гостро, відзначається раптовою загибеллю тварин [21, с. 38]; 2) *довготривалий період*: latent infection – дуже тривала, нерідко довічна інфекція без клінічного вияву і з маркерами, що важко визначаються [13, с. 28]; slow infections – повільні інфекції – група хвороб, відмінними ознаками яких є інкубаційний період від декількох місяців до декількох років; тривалий клінічний перебіг [13, с. 49].

2. Систематичність подій (процесів, явищ). Congenital diseases – конгенітальні хвороби, які починаються у внутрішньо-утробний період, а виявляються при/або після народження [13, с. 37]. Neonatal diseases – неонатальні хвороби – хвороби, що виникають протягом декількох днів після народження [13, с. 36]. Близьке за значенням поняття – postnatal diseases – постнатальні хвороби, що виникають у період після народження [13, с. 36].

3. Циклічність. Persistent infection – персистентна інфекція (та, що повторюється), epidemic period – міжепізоотичний період – проміжок часу після згасання або ліквідації епізоотії до нового підйому захворюваності на тій же території, протягом якого не спостерігалось клінічно очевидних або типових випадків заразної хвороби [13, с. 31].

4. Співвідношення із минулим або майбутнім часом. Infectious period – заразний (інфекційний) період – проміжок часу, протягом якого інфікована тварина (людина) здатна передати збудника іншому сприйнятливому організму і (або) переносникові [13, с. 16]. Epidemic period – міжепізоотичний період – проміжок часу після згасання або ліквідації епізоотії до нового підйому захворюваності на тій же території, протягом якого не спостерігалось клінічно очевидних або типових випадків заразної хвороби [13, с. 30].

5. Первинність – вторинність. Primary case – первинний випадок; secondary infection – секундарна інфекція – вторинна ендогенна інфекція, яка виникає внаслідок зниження резистентності організму при первинній, основній інфекції і протікає як її наслідок [13, с. 61].

Друга з категоріальних ознак, яка часто представлена термінами-зоонозами, – колірні. Ця ознака служить одним із показників стану організму, відіграє важливу роль при встановленні діагнозу, стадії захворювання і ступеня його поширення [15, с. 78]. Терміни-зоонози з колористичною ознакою репрезентують наявність у концептуальній структурі ознаки кольору уражених органів тварини, за допомогою яких шляхом метонімічного перенесення утворюються назви хвороб, наприклад: Blackhead – (чорна голова) – інфекційна хвороба птахів (інфекційний ентерогепатит), Blackleg – (чорна ніжка) – хвороба великої рогатої худоби (емфіматозний карбункул), Blue tongue – (блютанг, синій язик) – інфекційна катаральна лихоманка овець, Blue-ear disease of pigs – (хвороба «синього вуха») – репродуктивно-респіраторний синдром свиней, Pink eye – (рожеве око) – гострий інфекційний кон'юнктивіт [15, с. 78].

Наступна категоріальна ознака, за якою структуруються англійські терміни-зоонози, – каузальна, що вказує на при-

чинно-наслідкові відносини. Поширеними є терміни, в яких назви зоонозних хвороб містять вказівку на патогенні мікроби і віруси, які спричинили інфекційну хворобу. Прикладами розглядуваних термінів можуть слугувати назви інфекційних хвороби. Coronavirus – коронавірус – «група РНК вірусів, які переважно вражають тварин, але в деяких випадках можуть передаватися людині. Коронавірус є зоонозною інфекцією за походженням» [15, с. 174]; Amoeba encephalitis – амебний енцефаліт – «хвороба центральної нервової системи (ЦНС), яку спричинюють певні види вільно живучих амеб, особливо роду Acanthamoeba і Balamuthia mandrillaris» [15, с. 36]; Foodborn – кормові інфекції – «хвороби, збудники яких розповсюджуються через контаміновані корми та проникають в організм через органи травлення аліментарним (оральним) шляхом» [11, с. 50].

Четверта понятійна категорія «методи і технології» репрезентована епізоотологічними термінами, що номінують методи і технології лікування та профілактики інфекційних захворювань. Прикладами вказаних номінацій є такі терміни. Monitoring (моніторинг) – тривале і планове спостереження за інфікованою популяцією з метою оцінки превалентності та інцидентності хвороби [12, с. 136]. Sampling (відбір проб) – процес відбору репрезентативного числа особин (проб) із загального їх числа в групі / популяції [12, с. 205]. Eradication (викорінювання) – знищення захворювання на національному рівні або в глобальному масштабі (чума ВРХ, натуральна віспа людини) [12, с. 9]. Randomisation (рандомізація) – розміщення суб'єктів/об'єктів по групах випадковим чином. Елемент випадковості вноситься на початковому етапі дослідження з тим, щоб контрольна і дослідна групи були поза усвідомленим і неусвідомленим впливом дослідника на формування цих груп [20, с. 53]. Sanitation (саніація) – лікування, оздоровлення. Stratification (стратифікація) – процес розділення популяції, що вивчається на групи (страти) по взаємно виключаючим ознакам: вік, стать, умови утримання, експлуатації [12, с. 58]. Utilization (утилізація) – використання, вживання з користю, напр., переробка (технічна) трупів, викидів, відходів для отримання корисних добавок [12,

с. 72]. Biological control (біологічний контроль) – використання хижаків, паразитів або патогенів (включаючи віруси) для контролю шкідників і паразитів (тварин і рослин) [12, с. 8]. Vaccine prevention, vaccination (вакцинопрофілактика, вакцинація) – метод профілактики заразних хвороб шляхом введення тварині вакцин (або анатоксинів), активна штучна імунізація [12, с. 9].

Наступна менш поширена понятійна категорія, яка репрезентується термінами епізоотології, – «величини та одиниці виміру» (13,7%), наприклад: morbidity – захворюваність – «будь-яке відхилення, суб'єктивне або об'єктивне, від стану фізіологічного благополуччя або зниження продуктивності. Показник охоплення популяції тварин якою-небудь хворобою. Виражається відношенням числа хворих до загальної чисельності сприйнятливих тварин у контрольованій популяції і найчастіше обчислюється на 100 000 голів» [12, с. 16]; prevalence – «показник ураженості популяції тварин, наявності, поширеності інфекції або хвороби» [13, с. 50]; mortality – падіж (худоби); у ветеринарії – «показник тяжкості виникнення і поширення хвороби, її впливу на популяцію тварин. Виражається відношенням числа загинувших від хвороби до загальної чисельності контрольованої популяції і обчислюється на 100, 1000, 10000 і т. д. голів» [13, с. 19]. Contactivity Index (індекс контагіозності – показник, що кількісно характеризує заразність хвороби, заснованої на швидкості дифузії збудника в сприйнятливій популяції тварин. Виражається часткою інфікованих тварин, експозиційованих до джерела інфекції. Індекс контагіозності специфічний для конкретної хвороби. Наприклад, для гострих висококонтагіозних ящура і хвороби Ньюкасла індекс контагіозності практично рівний 1,0, а для хронічних захворювань з малоефективним механізмом передачі він знижується до рівнів порядку 0,01-0,1. Measure of dispersion (заходи дисперсії/мінливості) – міра змін значень від центральної тенденції. У епідеміології використовують такі показники, як: розмах/інтервал; розмах від 90-го до 10-го перцентилля; поміжквартильний розмах; дисперсія; стандартне відхилення; помилка середнього/стандартна помилка; коефіцієнт асиметрії, коефіцієнт варіації. Species specific

© В. А. Лашкул

mortality rate (видоспецифічний показник смертності) – показник смертності для конкретного виду тварин. Як чисельник, так і знаменник співвідносимо з вказаним видом тварин. Аналогічно розраховують специфічний показник смертності. Relative risk (відносний ризик) – відношення ризику однієї і тієї ж події (наприклад, хвороби, смерті) для двох груп: що піддалася і не піддалася дії. Virulence (вірулентність) – ступінь патогенності. У вузькому епізоотологічному сенсі, частка особин з клінічними проявами хвороби, у яких після зараження розвинулося тяжке захворювання (типове захворювання) або які загинули. Intragroup variation (dispersion) (внутрішньогрупова варіація (дисперсія) – вимірювання, засновані на дисперсії значень усередині групи, інакше кажучи, дисперсія значень навколо середнього значення по групі. Discrete data (дискретні дані) – кількісні дані, виражені цілими числами (наприклад, число народжень хворих, полеглих). Dichotomus data (дихотомічні дані) – ознаки, які можуть мати тільки два значення (присутній – відсутній, живий – мертвий, так – ні). Diagnostic title (діагностичний титр) – величина, що використовується для розділення ряду величин на дві частини. У діагностиці відокремлюють «нормальні» показники від «ненормальних», «позитивні» від «негативних», «здорових» і «хворих». Incidence (інцидентність) – показник частоти захворюваності, появи нових випадків хвороби. Виражається абсолютною кількістю нових випадків захворювання або їх відношенням на 100, 1000, 10000 і так далі голів в сприйнятливій популяції за певний

період часу. (Відповідь на питання, скільки тварин захворіло протягом тижня, місяця і так далі).

Аналіз досліджуваних термінів показав, що категорія кількості в термінології об'єктивується в термінах і символічних знаках, що виражають кількісні характеристики нормальних і патологічних станів організму. У ветеринарній медицині кількісні показники є невід'ємним діагностичним складником.

Висновки (Conclusions). У ході дослідження ми вивчили категоризацію термінологічних одиниць епізоотології відповідно до типів понять, які вони репрезентують, та представили відсоткове співвідношення номінацій виділених підгруп у рамках аналізованої галузі знання. Аналіз термінів епізоотології показав, що вони структуруються за такими категоріями: «біологічний об'єкт», «процес», «ознаки та властивості», «методи та технології», «величини та одиниці виміру». У досліджуваній термінології ці категорії виконують функції класифікації, інформативності та ідентифікації.

Вивчення термінологічних одиниць дозволило зробити висновок, що найбільш репрезентативними в термінології епізоотології є групи мовних одиниць, які називають поняття таких категорій, як «біологічний об'єкт», «процес», на противагу нерепрезентативним групам термінів, що представляють категорію «величини та одиниці виміру». Як очевидно з нашого дослідження, типології понятійних категорій та їхня кількість, які знайшли вираз у термінах, детерміновані насамперед специфікою наукової галузі епізоотології.

Список використаних джерел

1. Абросимова Е. Е. Ветеринарный дискурс в зеркале современных научных исследований: систематический обзор. Филологические науки. Вопросы теории и практики. 2022. Том 15 (3). С. 751-758.
2. Атамась В. Я. Сучасні проблеми епізоотології. Аграрний вісник Причорномор'я: Збірник наукових праць. Одеса, 2008. Вип. 42, ч.2: Ветеринарні науки. Присв. проф. В. М. Жеденову. С.4-7.
3. Амеліна С. М., Гопак І. М. Структурно-семантична характеристика англійських термінів підмови ветеринарії у контексті україномовного перекладу. Науковий вісник

Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки. 2016. Вип. 248. С. 156–161.

4. Бекишева Е. В. Формы языковой репрезентации гносеологических категорий в клинической терминологии. (Автореф. дис. ... д-ра филол. наук). 2007. 50 с.

5. Голованова, Е. И. Введение в когнитивное терминоведение. 2011. 224 с.

6. Гринев-Гриневич С. В. Терминоведение, 2008. 304 с.

7. Жеребило Т. В. Словарь лингвистических терминов. Назрань: Пилигрим, 2010. 486 с.

8. Канделаки Т. Л. Семантика и моти-

© В. А. Лашкул

вированность терминов. 1977. 168 с.

9. Комарова Л. Н. Истоки ветеринарной терминологии. Новое слово в науке: стратегии развития. 2017. С. 209-211.

10. Лату М. Н. Номинация в развивающихся терминосистемах: монография. Пятигорск : 2015. 192 с

11. Лашкул В. А. Мовні засоби категорії процесу в англійській епізоотологічній термінології. Міжнародний філологічний часопис, 2021. Випуск 12 (4). С. 50-54.

12. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии: вопросы теории и методики. 1961. 160 с.

13. Недосков, В. В., Литвин, В. В., Поліщук В. П., Мельник В. В., Гомзиков О. М., Мартинюк О. Г. Словник епізоотологічних термінів. Київ : БАТ "Рябина", 2014. 90 с.

14. Немова Т. В., Личук М. І. Особливості формування та перекладу термінології клінічної ветеринарної гематології. «International journal of philology» | «Міжнародний філологічний часопис» Вип. 11 (3), 2020. С.73-81.

15. Рожков Ю. Г. Вербалізація хвороб тварин засобами англійської мови: лінгво-когнітивний і структурно-семантичний аспекти: дис. Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. 224 с.

16. Сиротина Е. А. Representation of the process category in the English-language clinical terminology of veterinary medicine. *Studia Humanitatis*. 2021 (3).

17. Суперанская А. В., Подольская Н. В., Васильева Н. В. Общая терминология. Вопросы теории. 2003. 246 с.

18. Тимкина Ю. Ю. Англоязычные лексико-грамматические единицы области «Ветеринария». Балтийский гуманитарный журнал. 2017. 2 (19), 62–65.

19. Череповська Т., Бінкевич О. Morphological peculiarities of veterinary terminology in the context of teaching English for specific purposes. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». 2019. Вип. 5 (73). С. 310–312.

20. Ягенич Л. В. К вопросу о классификации терминологии ветеринарной медицины в современном английском языке. *Фундаментальная наука вузам*. 2020. 1. С. 342-351.

21. Edward B. Black's Veterinary Dictionary. London: Bloomsbury, 2015. 514 p.

22. Miquel Porta. A Dictionary of

Epidemiology. URL: http://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/Dictionary_of_Epidemiology__5th_Ed.pdf

23. Rozhkov Y. Linguistic Representation of the Feature Category in the English Clinical Veterinary Terminology. *Cogito – Multidisciplinary Research Journal*. 2022. Vol. 14 (1). P.188-203.

24. Rozhkov Y., Syrotin A. Verbalization of the concepts of disease and animal disease in English. *Cogito – Multidisciplinary Research Journal*. 2021, 13 (4). P. 224-233.

25. Rozhkov Y., Syrotina, O., Lashkul V. Semantic phenomena in English clinical terminology of veterinary medicine. *Cogito – Multidisciplinary Research Journal*. 2022, 14 (3). P. 247-266.

References

1. Abrosimova, E. E. (2022) Veterinary discourse in the mirror of modern scientific research: a systematic review. *Philological Sciences. Questions of theory and practice*. Volume 15 (3). pp.751-758.

2. Atamas, V. Ya. (2008). Modern problems of epizootology. *Agrarian Bulletin of the Prychornomorya: Collection of scientific works*. Odessa. Vol. 42, part 2: Veterinary sciences. Assigned prof. V. M. Zhedenov. P. 4-7.

3. . Amelina S. M., Gopak I. M. (2016). Structural and semantic characteristics of the English terms in the subdivision of veterinary medicine in the context of the Ukrainian translation. *Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine Series: Philological sciences*. Vol. 248. P. 156–161.

4. Bekysheva, E. V. (2007). Forms of linguistic representation of epistemological categories in clinical terminology. (Author's thesis. ... Doctor of Philology). 50 p.

5. Golovanova, E. I. (2011). Introduction to cognitive terminology. 224 p.

6. Grinev-Grinevich, S. V. (2008). Terminology. 304 p.

7. Zherebilo, T. V. (2010). Dictionary of linguistic terms. Nazran: Pilgrim. 486 p.

8. Kandelaki, T. L. (1977). Semantics and motivation of terms. 168 p.

9. Komarova, L. N. (2017). Origins of veterinary terminology. In: *A new word in science: development strategies*. P. 209-211.

10. Latu, M. N. (2015). Nomination in developing term systems: monograph. 192 p.

© В. А. Лашкул

11. Lashkul, V. A. (2021). Linguistic means of the process category in English epizootological terminology. Scientific journal "International Philological Journal", Vol 12 (4). P. 50-54.
12. Lotte, D. S. (1961). Fundamentals of constructing scientific and technical terminology: questions of theory and methodology. 160 p.
13. Nedosekov, V. V., Lytvyn, V. V., Polishchuk, V. P., Melnyk, V. V., Gomzykov, O. M., Martyniuk, O. G. (2014). Dictionary of epizootological terms. Kyiv: Ryabina JSC, 90 p.
14. Nemova, T. V., Lychuk, M. I. (2020). Peculiarities of the formation and translation of the terminology of clinical veterinary hematology. International journal of philology. Vol. 11 (3). P.73-81.
15. Rozhkov, Y. G. (2021). Verbalization of animal diseases by means of the English language: linguistic-cognitive and structural-semantic aspects: diss. Borys Grinchenko Kyiv University, 224 p.
16. Syrotina, O. (2021). Representation of the process category in the English-language clinical terminology of veterinary medicine. Studia Humanitatis. 3.
17. Superanskaya, A.V., Podolskaya, N. V., Vasilyeva N. V. (2003). General terminology. Questions of theory. 246 p.
18. Timkina, Yu. Yu. (2017). English lexical and grammatical units of the field "Veterinary". Baltic Humanitarian Journal. 2 (19). P. 62–65.
19. Cherepovska, T., Binkevich, O. (2019). Morphological peculiarities of veterinary terminology in the context of teaching English for specific purposes. Scientific notes of the National University "Ostroh Academy": series "Philology". Issue 5 (73). P. 310–312.
20. Yagenych, L. V. (2020). To the question about the classification of the terminology of veterinary medicine in modern English language. Fundamental science for universities. 1. P. 342-351.
21. Edward, B. (2015). Black's Veterinary Dictionary. London: Bloomsbury. 514 p.
22. Miquel Porta. A Dictionary of Epidemiology. Retrieved from: http://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/Dictionary_of_Epidemiology_5th_Ed.pdf
23. Rozhkov, Y. (2022). Linguistic Representation of the Feature Category in the English Clinical Veterinary Terminology. Cogito – Multidisciplinary Research Journal. Vol. 14 (1). P.188-203.
24. Rozhkov, Y., Syrotin, A. (2021). Verbalization of the concepts of disease and animal disease in English. Cogito – Multidisciplinary Research Journal. 13 (4). P. 224-233.
25. Rozhkov, Y., Syrotina, O., Lashkul, V. (2022). Semantic phenomena in English clinical terminology of veterinary medicine. Cogito – Multidisciplinary Research Journal. 14 (3). P. 247-266.

Abstract. *The article considers the conceptual categories represented by English terms of epizootology. The urgency of research is due to the need to systematize epizootological terminology through the modeling of conceptual categories represented by linguistic means. The aim of this paper is to study the categorization of English-language epizootological terminological units according to the types of concepts which they represent, and to determine the percentage of selected groups within the analyzed field of knowledge. The study was based on a sample of lexicographic data recorded in English specialized and explanatory dictionaries. During the analysis of lexicographic material, continuous sampling methods of language material, definition analysis, classification, as well as comparative analysis and statistical method were proposed. In accordance with the purpose of the study, the approaches of scientists to determine the category typology are analyzed. Different scientific disciplines have their own set of categories based on existential (ontological) categories as the most abstract quantities, which are integral characteristics of reality and reflect its most common properties and relationships. The typology of categories varies depending on the affiliation of terminological corpora to the technical, natural or human sciences. Analysis of the epizootology terms showed that they are structured by the following categories: "biological object", "process", "features and properties", "methods and technologies", "quantities and units" In the studied terminology, these categories perform functions of classification, informativeness and identification. The article identifies the most and least common conceptual categories, which are expressed in English terms of epizootology. It was substantiated the importance of typology studying terminological units for the analysis of the system organization of specialized vocabulary.*

Key words: *conceptual categories, epizootology, terminological units, classification, system organization, language means.*